

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DOBREJ ZA 2023 ROK**

Wstęp:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej jest jednostką organizacyjną Gminy Dobra, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej i działań środowiskowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany uchwałą Nr V/15/90 Rady Gminy w Dobrej z dnia 24 lipca 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej.

Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej. wynika z art.110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Działalność Ośrodka wpisuje się w ramy lokalnej polityki społecznej poprzez realizację zadań własnych i zleconych gminie na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- 2) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- 3) ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- 4) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- 5) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
- 6) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 7) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
- 8) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 9) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 10) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- 11) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- 12) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- 13) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
- 14) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.
- 15) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 16) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Pomoc Społeczna, która głównie rozumiana jest jako wsparcie finansowe i rzeczowe, jest obecnie ukierunkowana na różnego rodzaju działania, które poprzez pracę socjalną zmierzają do przezwyciężenia trudności określanych jako czasowe, jedynie przy niebieskim wsparciu finansowym.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej w szczególności należy: - prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji oraz wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych; - kierowanie do domów pomocy społecznej, schronisk, noclegowni oraz opłacanie lub dofinansowanie opłat za pobyt w nich; - zapewnienie pomocy w formie posiłku; - opłacanie składek emerytalnych, rentowych i zdrowotnych za osoby korzystające z pomocy i kwalifikowanie do w/w świadczeń; - potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych; - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; - świadczenie pracy socjalnej; - wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych w ramach systemu pieczy zastępczej; - przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i pielęgnacyjnych; - prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych; - prowadzenie obsługi administracyjnej Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe zadania są realizowane ze środków finansowych pochodzących z Urzędu Gminy Dobra i Wojewody Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Urzędu Gminy.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej lub odmowa ich przyznania następuje w drodze wydania decyzji administracyjnej zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

Zmieniające się uwarunkowania społeczne, a także nowe unormowania prawne w obszarze polityki społecznej państwa wywierają ogromny wpływ na rodzaj działań, podejmowanych przez Ośrodek zarówno na gruncie pomocy społecznej, jak i na innych poziomach zabezpieczenia społecznego.

1. PRACA SOCJALNA

Podstawowymi zadaniami pracowników socjalnych jest prowadzenie postępowań administracyjnych w celu przyznania świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzenie pracy socjalnej z osobą lub rodziną.

Zadaniem pracy socjalnej jest aktywizowanie ludzi do rozwoju w pełni ich możliwości, zapobieganie dysfunkcjom, przywracanie klientowi sił i kontroli nad własnym życiem przez odnajdywanie i wspieranie jego zasobów energii i kompetencji. To coś więcej niż aktywizowanie podopiecznego do działania. W pracy socjalnej chodzi o odkrycie u klienta, właśnie w sytuacji kryzysu, mocnych stron i zdolności, a następnie umiejętne odzyskiwanie przez niego kontroli nad kształtowaniem własnego życia.

Praca socjalna jest trudnym działaniem, wymagającym czasu, a większość czasu pracy pracownicy socjalni muszą poświęcić na prowadzenie obszernej dokumentacji swoich podopiecznych. Ponadto klienci Ośrodka wymagają od pracownika socjalnego sprawności działania w celu poprawienia ich sytuacji materialnej, czyli oczekują świadczenia pieniężnego, nie widząc przyczyn ubóstwa. Często nie chcą współpracować z pracownikiem, przyjmują postawę roszczeniową, nie ujawniają problemów rodziny, jak np. alkoholizm, przemoc, narkomania. Pracą socjalną objęte są wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej, gdyż nierozzerwalnie towarzyszy ona przyznawanym świadczeniom na mocy ustawy.

W 2023 roku pracownicy objęli pomocą 213 rodzin, w których przeprowadzili 650 wywiadów środowiskowych. Wydano 668 decyzji administracyjnych. Podczas wywiadu pracownik socjalny uzyskuje informacje o rodzinie, obserwuje, mierzy skalę występowania problemu, aby w razie konieczności podjąć działania interwencyjne. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Szczecinie i Caritas w Dołujach w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Pracownicy socjalni swoją pracą obejmują również osoby bezdomne.

W 2023r. na terenie naszej gminy przebywało 5 osób bezdomnych. W najtrudniejszym

okresie jesienno- zimowym pracownicy socjalni muszą zadbać o ich ochronę. We współpracy z pracownikami Straży Gminnej oraz z Komisariatem Policji pracownicy socjalni organizują miejsca w placówkach i przekonują bezdomnych o konieczności skorzystania z proponowanych ofert. Często są to długie pertraktacje, gdyż osoby te nie rozumieją zagrożenia, jakie niesie ta pora roku. Indywidualna praca z osobami bezdomnymi realizowana jest w dwóch kierunkach: w pierwszej kolejności konieczne jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, czyli schronienia, posiłków, pomocy medycznej, zabezpieczenie niezbędnej i stosownej odzieży oraz udzielanie pomocy finansowej stosownej do pojawiających się potrzeb. Trzy osoby bezdomne przyjęły pomoc w postaci schronienia, 1 osoba bezdomna korzystała z Ogrzewalni prowadzonej przez Stowarzyszenie Feniks w Policach, 2 osoby przebywają w schronisku z usługami opiekuńczymi w miejscowości Pogorzała Wieś. Pracownicy socjalni zabezpieczyli posiłki dla 3 osób bezdomnych w restauracji „Favilla”.

W swoich działaniach pracownicy socjalni mają styczność również ze zjawiskami przemocy domowej.

Swoje działanie w tych rodzinach pracownicy wspierają specjalistami, którzy mają nie tylko kwalifikacje zawodowe, ale także kompetencje, predyspozycje psychiczne, możliwości stosowania różnych narzędzi badawczych, umiejętność wspierania rodziny. Współpracują ściśle z Komisariatem Policji w Mierzynie, kuratorami, pedagogami szkolnymi. W 2023 roku pracownicy uczestniczyli w 121 spotkaniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W 2023 roku pracownicy socjalni w ramach podjętych działań w rodzinach z problemem alkoholowym skierowali do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 3 wnioski.

Wiele osób, z uwagi na wiek lub ciężką chorobę, jest niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W tych sytuacjach pracownicy socjalni podejmują kroki w kierunku umieszczenia tych osób w domach pomocy społecznej, gdzie zapewniona jest stała, profesjonalna opieka. Wiele wysiłków od pracowników socjalnych wymaga praca z indywidualnymi przypadkami. Dotyczy to głównie osób zaburzonych psychicznie, gdyż w tym przypadku ważne są nie tylko cele zdrowotne, ale również dobro osobiste. W sytuacjach, w których rodziny nie wyrażają chęci na współpracę z pracownikiem socjalnym w ramach prowadzonej pracy socjalnej lub stan zdrowia ogranicza możliwość podejmowania decyzji, pracownicy występują do Sądu o wydanie postanowienia w sprawie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej o odpowiednim profilu w zależności od jednostki chorobowej lub nadzór kuratora nad rodziną . W domach pomocy społecznej różnego

typu z terenu Naszej gminy skierowanych jest 13 osób, które z uwagi na sytuację zdrowotną, rodzinną wymagały umieszczenia w DPS. Pracownicy Socjalni przeprowadzają również postępowania w przypadku przyznania usług opiekuńczych. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych okoliczności wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w postaci usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Usługi opiekuńcze były realizowane od poniedziałku do piątku przez opiekunki środowiskowe, w 24 środowiskach.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych. Każdy z pracowników posiada obszar swojej pracy. Średnio na pracownika socjalnego przypada 50 aktywnych środowisk.

2. ASYSTENT RODZINY

W dniu 09 czerwca 2011 r. Sejm przyjął ustawę o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ma przede wszystkim na celu pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmienić system opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców. Ustawa wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma wspierać nie tylko w przewyżczeniu problemów wychowawczych, ale również w codziennych sprawach.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Kierownik Ośrodka zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, asystent podejmuje pracę z rodziną.

Asystent pomaga rodzinom, które z różnych powodów nie są w stanie samodzielnie spełniać prawidłowo funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci. Jego głównym zadaniem jest nie dopuścić do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwić jak najszybszy powrót dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W 2023r. pomocą asystenta objętych było 17 rodzin, w tym 8

rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi następujące wydatki:

- w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku jego pobytu w pieczy zastępczej, 30% w drugim, 50% w trzecim i następnych latach,
- w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości 10% w pierwszym roku, 30% w drugim, 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach.

W 2023 r. z terenu Gminy Dobra umieszczonych było 16 dzieci w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który został powołany na mocy Zarządzenia Wójta Gminy Dobra Nr 94/2011 z dnia 15 czerwca 2011r.

W związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535, 1606), nakładającej na gminy obowiązek powołania nowych Zespołów Interdyscyplinarnych, Zarządzeniem Wójta Gminy Dobra Nr 168/2023 z dnia 31 października 2023r. powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny w Dobrej ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

W skład Zespołu wchodzi pedagogzy ze szkół z terenu Gminy Dobra, kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego w Szczecinie, przedstawiciel Komisariatu Policji w Mierzynie, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, przedstawiciel ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy OPS w Dobrej.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i podejmowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przemocy w rodzinie. Czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. W 2023 roku prowadzono 58 procedur Niebieskich Kart z tego: 51 procedur wszczętych 2023 roku oraz 7 procedur kontynuowanych z roku poprzedniego, odbyło się 121 posiedzeń grup roboczych (po nowelizacji ustawy są to grupy diagnostyczno- pomocowe).

Osoby objęte pomocą w ramach procedury „Niebieskiej Karty” otrzymały wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego. Osoby stosujące przemoc były kierowane do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy, w sytuacji osób uzależnionych podejmowano działania skierowane na podjęcie leczenia odwykowego. Pracownicy socjalni monitorują środowiska, pozostając w stałym kontakcie z osobami w celu udzielenia w razie potrzeby natychmiastowego wsparcia.

Szczegółową analizę przedstawia sprawozdanie z działań podjętych przez Zespół

Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. REALIZACJA GMINNYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH

Gmina Dobra w 2023 roku realizowała 2 Programy Polityki Zdrowotnej.

Uchwałą Nr XL/526/2023 r. Rady Gminy Dobra z dnia 9 lutego 2023 r. został przyjęty „Program kompleksowego leczenia dietetyczno-rehabilitacyjnego dla pacjentów otyłych z zaburzeniami metabolicznymi, diabetologicznymi, kardiologicznymi i endokrynologicznymi dla mieszkańców gminy Dobra na rok 2023”

Podstawowym celem ww. Programu jest zmiana stylu życia uczestników oraz ich rodzin, a zwłaszcza sposobu odżywiania się poprzez wdrożenie prawidłowych nawyków żywieniowych oraz rozwój ich aktywności ruchowej.

Celem mierzalnym Programu było zmniejszenie masy ciała uczestników i poprawa podstawowych parametrów metabolicznych. Program uzyskał pozytywną opinię Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji Nr 159/2019 z dnia 31 października 2019 r. Rekrutacja uczestników Programu odbywała się poprzez analizę ankiet wypełnianych przez osoby zgłaszające się do Programu. Podstawowym kryterium kwalifikacji do programu jest występowanie nadwagi lub otyłości, współistniejące z przynajmniej jednym z następujących schorzeń: nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, niewydolność serca, zatorowość płucna, cukrzyca, choroby endokrynologiczne, zespół metaboliczny, udar mózgu lub ich podejrzenie.

Kolejnym, podstawowym kryterium włączenia jest zgoda pacjenta na udział w programie.

Kryterium wyłączeniowym jest brak zgody pacjenta na udział w programie oraz niestabilny przebieg chorób współistniejących. Zakwalifikowano 15 osób do udziału w Programie. Koszt realizacji wyniósł 56 960 zł.

Uchwałą Nr XL/525/2023 r. Rady Gminy Dobra z dnia 9 lutego 2023 r. został przyjęty drugi realizowany Program pn „Szczepienia ochronne przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Dobra z grupy szczególnego ryzyka (osób od 65 roku życia) na lata 2023-2024”. Program ten uzyskał pozytywną opinię Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji Nr 149/2019 z dnia 24 października 2019 r. Szczepienia realizowane były w placówce podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy. Szczepieniami objęto 150 osób w wieku od 65 roku życia. Koszt realizacji wyniósł 9463,5 zł. Środki zaplanowane w budżecie na realizację programu w wysokości 28 000 zł nie zostały w pełni wykorzystane w związku z pojawieniem się 1 września Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r., gdzie w wykazie leków refundowanych umieszczono szczepionki przeciw grypie dla osób dorosłych po ukończeniu 65 roku życia, wobec czego niecelowe stało się kontynuowanie realizacji Programu.

4. PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”

Korpus wsparcia seniorów to program, który z dużym powodzeniem realizowany był w naszej gminie w 2023 r. Program całkowicie był finansowany ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego. Gmina dzięki realizacji programu zapewniła bezpłatną, całodobową teleopiekę dla mieszkańców Naszej gminy powyżej 65 roku życia. Głównym zadaniem programu, jest zapewnienie bezpieczeństwa i możliwość całodobowego wsparcia dla seniorów, w postaci opasek nadgarstkowych. W 2023r. z tej formy wsparcia skorzystało 20 osób. Całkowity koszt programu w 2023 r. to 10 877,40 zł.

5. PROGRAM „ OPIEKA WYTCHNIENIOWA” EDYCJA 2023 r.

Program jest kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana jest z szerokim spektrum problemów zdrowotnych, ze znaczącymi ograniczeniami samodzielności, często oznacza konieczność wsparcia w prawie każdym elemencie codziennego życia. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z życia zawodowego, społecznego, zaniedbuje własne potrzeby aby poświęcić się osobie wymagającej wsparcia. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa, aby osoby sprawujące opiekę mogły przeznaczyć ten czas na swoje obowiązki. W Gminie Dobra w 2023r. 5 środowisk zostało objęte wsparciem w postaci opieki wytchnieniowej, jedna osoba dorosła i 4 dzieci. Całkowity koszt programu to 27 267,07zł.

Program będzie kontynuowany w 2024 roku.

6. „Dzienny Dom Senior +”

Ośrodek wsparcia Dzienny Dom Senior+, zwany dalej Dziennym Domem, realizuje pomoc dla seniorów powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, zamieszkujących na terenie Powiatu

Polickiego, w zakresie usług opiekuńczo-socjalnych, rehabilitacji społecznej i terapeutycznej.

Realizacja zadania ma na celu zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie im

korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w szczególności kulturalnej, opiekuńczej,

usprawniającej ruchowo. W ramach działalności Domu udostępniona została seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie czasu wolnego, zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów na rzecz środowiska lokalnego.

W 2023r. Dzienny Dom dysponował 30 miejscami dla seniorów.

Z terenu gminy Dobra w 2023r. skorzystało 4 osoby- 3 kobiety i 1 mężczyzna.

Gmina Dobra przekazała dla Powiatu Polickiego dotację w wysokości 46 872,00 zł na realizację powyższego zadania. Wydatki poniesione na realizację zadania Dzienny Dom Senior + w 2023 roku wyniosły 44 054,44 zł.

6. REALIZACJA ZADAŃ GMINY WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej realizuje zadania z zakresu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Powyższe zadania wykonywane są na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, dokument ten jest uchwalany przez Radę Gminy co roku. Podstawą finansowania Programu są dochody pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przez Wójta Gminy Dobra i opłat ponoszonych przez sprzedawców w związku z osiągniętym obrotem napojów alkoholowych za rok poprzedni oraz opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach do 300 ml, czyli tzw. małpek. Środki zaplanowane na realizację Programu ujmują się corocznie w planie budżetowym Gminy Dobra.

Plan finansowania po stronie dochodów na 2023 r. wyniósł 1 167 991,00 zł, a po stronie wydatków stanowił kwotę 985 452,25 zł.

Szczegółowa realizacja zadań przedstawiona będzie w formie sprawozdania z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 r.

STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej realizuje pomoc materialną o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży

i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia,

- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,

- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, tj. 600,00 zł na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. pomocą materialną zostali również objęci uczniowie – obywatele Ukrainy. W 2023 r. stypendium szkolne pobierało:

- w okresie od stycznia do czerwca (II semestr roku szkolnego) - 28 uczniów (w tym 9 uczniów z Ukrainy),

- w okresie od września do grudnia (I semestr roku szkolnego) – 16 uczniów

Wydatki w 2023 r. na stypendia szkolne:

Uczniowie obywatele Polski

Uczniowie obywatele Ukrainy

Dotacja

11 116,09 zł

3 708,00 zł

Środki własne

3 555,48 zł

-

W sumie

13 895,11 zł

3 708,00 zł

Łącznie: 17 603,11 zł

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Zasiłek szkolny stanowi pomoc incydentalną, nadzwyczajną inną niż stypendium szkolne.

Podstawową okolicznością uzasadniającą ubieganie się o świadczenie w postaci zasiłku szkolnego jest wystąpienie zdarzenia losowego, które ma wpływ na pogorszenie sytuacji materialnej ucznia. Zdarzeniami losowymi dającymi podstawę do przyznania zasiłku są:

śmierć rodzica lub opiekuna prawnego,

ciężki wypadek ucznia, powodujący uszczerbek na zdrowiu,

nagła lub nieuleczalna choroba ucznia lub rodzica,

klęska żywiołowa,

pożar, włamanie lub zalanie mieszkania,

utrata pracy przez rodzica (ze stażem co najmniej 5 lat),

inne okoliczności powodujące przejściowo trudną sytuację ucznia i utrudniające naukę.

W 2023 r. zasiłek szkolny otrzymało 4 uczniów.

Wydatki w 2023 r. na zasiłki szkolne:

Dotacja – 1 285,95 zł

Środki własne -

1 194,05 zł

W sumie – 2 480,00 zł

8. ŚWIADCZENIA RODZINNE

W 2023 roku ze świadczeń rodzinnych tj. na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało 329 rodziny, wydano ok. 427 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych. W skład świadczeń rodzinnych wchodzi zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, oraz świadczenia opiekuńcze którymi są zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie. Świadczenia rodzinne są w całości zadaniami zleconymi finansowanymi z budżetu państwa.

Dokładne wartości wypłaconych świadczeń przedstawia poniższa tabela.

TABELA Nr 1

Rodzaj świadczeń	Wydatki w 2023 (zł)	Liczba wypłaconych świadczeń w roku 2023	Liczba rodzin korzystających przez cały rok
Zasiłki rodzinne	243 510	2866	83
Dodatki do zasiłków rodzinnych	116 629	819	65

Zasiłki pielęgnacyjne	638 455	2966	247
Świadczenia pielęgnacyjne	1 895 058	771	65
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	32 000	32	31
Świadczenie rodzicielskie	239 452	257	40
Składki na ubezpieczenie społeczne	356 725	535	45
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	51 003	234	20

Zasilki rodzinne w 2023 roku były wypłacane na podstawie kryterium dochodowego 674,00zł. Kryterium jest nieco wyższe dla rodzin, które wychowują dziecko niepełnosprawne, obecnie jest to kwota 764,00zł. .

Zasilki pielęgnacyjne w kwocie 215,84 zł przeznaczone są dla osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ponadto zasiłek pielęgnacyjny można przyznać osobie legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu jeżeli jej niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia. Świadczenie to nie jest zależne od dochodu.

Świadczenie pielęgnacyjne jest pobierane przez osoby rezygnujące z zatrudnienia lub nie podejmujące pracy, w związku z opieką nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od stycznia 2023 wynosi ono 2458,00zł miesięcznie (od 01.01.2024 r. w kwocie 2988,00 zł). Za osoby pobierające świadczenie, ośrodek odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Osoby opiekujące się dorosłymi niepełnosprawnymi mogły ubiegać się o **specjalny zasiłek opiekuńczy**. Aby za opiekę nad osobą niepełnosprawna uzyskać to świadczenie trzeba spełniać kryterium dochodowe, które wynosiło 764,00 zł. W roku 2023 nie został przyznany żaden specjalny zasiłek opiekuńczy, ponieważ większość osób opiekujących się osobami starszymi niepełnosprawnymi złożyła wniosek przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. W związku z tym, że ustawowo osoby te w większości nie spełniały wszystkich przesłanek dostawały decyzje odmowne. Jednak po odwołaniu do SKO, 99% z tych osób otrzymało powyższe świadczenie.

9. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane od 01.10.2008 roku. W roku 2023 wypłacono świadczeń na łączną kwotę 237 405,14 zł. wypłacono 516 świadczeń. Kwota kryterium uprawniająca do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie uległa zmianie i wynosi 900 zł na osobę w rodzinie. Od 2024r wynosi 1209 zł na osobę w rodzinie.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada na organ również obowiązek dochodzenia wypłaconych świadczeń od dłużników alimentacyjnych. W celu odzyskania należności organ dysponuje szeregiem możliwości udostępnionych przez ustawodawcę. Organ występuje do prokuratury na podstawie art. 209 KK z wnioskiem o ściganie dłużnika jako uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w stosunku do dłużników alimentacyjnych

organ występuje także do starosty o zatrzymanie prawa jazdy. Ponadto organ podjął ponad

63 innych czynności urzędowych zmierzających do odzyskania należności dla skarbu państwa.

W tym celu organ współpracuje z instytucjami takim jak prokuratura, policja, ministerstwo sprawiedliwości, powiatowy urząd pracy, biura informacji gospodarczej czy komornicy sądowi. W 2023r. w ramach prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadzono 5 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 5 oświadczeń majątkowych, które przekazano do Komornika Sądowego,
- zobowiązano 4 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Policach
- w 8 przypadkach wszczęto postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego,
- w przypadku 58 dłużników alimentacyjnych przekazywana jest comiesięczna informacja o stanie zadłużenia do Biura Informacji Gospodarczej.

12. DODATEK ELEKTRYCZNY

Dodatek elektryczny przysługiwał gospodarstwom domowym, których głównym źródłem ogrzewania jest pompa ciepła lub bojler elektryczny, zasilany energią elektryczną pochodzącą od dostawcy prądu. Nie przysługiwał gospodarstwom domowym, które posiadają mikroinstalację OZE, a więc czerpią własny prąd z fotowoltaiki.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wyniosła 1000 zł. Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to 1500 zł.

Wskazane we wniosku źródło ogrzewania musiało być wpisane lub zgłoszone do 11 sierpnia 2022 r. do CEEB (wyjątek stanowiły nowe źródła ogrzewania, uruchomione po raz pierwszy po tej dacie). Jeżeli źródło ogrzewania zostało zgłoszone po 11 sierpnia 2022 r. bądź w ogóle nie zostało zgłoszone, wówczas dodatek mógł być przyznany po przeprowadzeniu przez pracowników gminy wywiadu środowiskowego. Wnioski na dodatek elektryczny przyjmowane były do 01.02.2023r.

Kwota świadczenia wypłacona w 2023 r to 219 300,00 zł.

13. WYKONANIE FINANSOWE ZA 2023 ROK ORAZ PLAN NA 2024 ROK OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DOBREJ

Wykonanie za 2023 r. wynosi 8 732 626,57 zł, na rok 2024 plan finansowy wynosi 9 193 118,00 zł.

Wysokość dotacji przyznanej na poszczególne rodzaje działalności OPS przedstawiono w tabeli nr 2.

TABELA Nr 2

Rodzaj działalności	Wykonanie na 2023	Plan na 2024	%
I Zadania własne ogółem w tym:	2 728 368,50	3 692 032	135,3
Wspieranie rodziny	112 954,14	125 000	110,7
Przemoc w rodzinie	4 683,18	37 500	800,7
Usługi opiekuńcze (umowa zlecenie)	208 137,58	273 500	131,40
Pomoc materialna dla uczniów -stypendia	3 973,07	22 000	553,7
koszty utrzymania OPS	1 161 365,57	1 524 032	131,2
Świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego	249 239,65	329 000	132
Dożywianie – posiłki dla potrzebujących	82 818,30	80 000	96,6
Zasiłki i pomoc w naturze	155 03,34	300 000	225,4
Domy Pomocy Społecznej	701 548,27	901 000	128,4
Dodatki mieszkaniowe	29 345,45	45 000	153,5
Pozostała działalność	19 000	5 000	26,35
II. Zadania zlecone ogółem w tym;	4 391 115,27	3 972 484	90,5
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – świadczenia rodzinne	51 002,73	46 000	88,6
Świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego	3 854 924,89	3 921 000	97
Dodatek gazowy-refundacja podatku VAT	10 069,24	0	0
Ochrona zdrowia	2862,64	0	0
Wynagrodzenie opiekuna prawnego - zasiłek zasądzony postanowieniem Sądu	21 900	0	0
Za życiem	8 247,42	0	0
Dodatek elektryczny	219 300,00	0	0
Dodatek dla gospodarstw domowych	7140,00	0	0
Fundusz Pomocy Ukrainie	105 858,25	0	0
III Dotacja z budżetu na zadania własne gminy w tym:	708 590,93	752 852	106,3
Pomoc materialna dla uczniów -stypendia	16 110,04		

w tym Fundusz Pomocy Ukrainie		0	0
Dożywianie – posiłki dla potrzebujących	164 812,00	80 000	100
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – świadczenia społeczne	14 655,10	24839	185,4
Zasiłki stałe	159 175,40	212 897	91,4
Zasiłki okresowe	146 332,39	233 448	125,2
koszty utrzymania OPS	206 962,00	201 668	94,9
Weryfikacja wniosków 40 zł	544	0	0
IV. Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	815 452,27	687 750	84,3
V. Program Szczepienia ochronne przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Dobra z grupy szczególnego ryzyka	9 463,50	28 000	295,9
VI. Program kompleksowego leczenia dietetyczno-rehabilitacyjnego dla pacjentów otyłych z zaburzeniami metabolicznymi, diabetologicznymi, kardiologicznymi i endokrynologicznymi dla mieszkańców gminy Dobra	56 960,00	0	0
VII. Program Korpus Wsparcia Seniora	10 877,40	0	0
VIII. Program Asystent rodziny	11.798,72	0	0
IX. Program zdrowotny profilaktyka endokrynologiczna	0	60 000	0
OGÓLEM	8 732, 626,57	9 193.118	105,3
Opieka wytchnieniowa (środki pozabudżetowe)	27 809,28	0	0

Z przedstawionej tabeli wynika, że dotacja, która jest zaplanowana w roku 2023 jest znacznie mniejsza niż w roku 2022. Sytuacja ta wynika z przekazania niektórych świadczeń do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych t.j świadczenie wychowawcze 500 +.

14. PLAN I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2023 ROK

TABELA Nr 3

Lp	Treść zadania	Sposób finansowania	Odpowiedzialny za realizację	Uwagi
1.	Realizacja zadań zleconych wg przepisów ustawy o pomocy społecznej;	Budżet Wojewody	Kierownik OPS	W ramach zabezpieczonych dotacji
2.	Realizacja zadań własnych wg przepisów ustawy o pomocy społecznej;	Budżet Gminy Dobra	Kierownik OPS	W ramach zabezpieczonych dotacji
3.	Realizacja zadań w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych;	Budżet Wojewody	Kierownik OPS	W ramach przyznanej dotacji zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem
4.	Realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	Budżet Wojewody	Kierownik OPS	Realizacja działań wobec dłużników alimentacyjnych zmierzających do zwiększenia ściągalności należności
5.	Realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o pieczy zastępczej asystent rodziny	MRiPS, Budżet Gminy Dobra	Kierownik OPS	Objęcie pomocą rodzin, które wykazują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
6.	Realizacja programów zdrowotnych dla	Budżet Gminy Dobra,	Kierownik OPS	Podjęcie działań profilaktycznych i

	mieszkańców Gminy Dobra	pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadanie		prozdrowotnych dla mieszkańców gminy Dobra
7.	Szkolenia dla pracowników OPS;	Budżet Gminy Dobra, pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadanie	Kierownik OPS	Szkolenia podnoszące kwalifikacje i wiedzę pracowników OPS Dobra. Zwiększenie kompetencji pracowników, motywowanie do pracy
8.	Współpraca ze specjalistami (prawnik, terapeuta, psycholog)	Budżet Gminy Dobra, pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadanie	Kierownik OPS	Działania realizowane na rzecz podopiecznych, współpraca ze stowarzyszeniami.
9.	Realizacja ustawy „Za życiem”	Budżet Wojewody	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami mieszkańców Gminy Dobra
10.	Nadzór nad realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomani	Budżet Gminy Dobra	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami mieszkańców Gminy Dobra. Współpraca z organizacjami pozarządowymi
11.	Koordynowanie świetlic funkcjonujących w Gminie Dobra	Budżet Gminy Dobra	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami mieszkańców Gminy Dobra. Współpraca z organizacjami pozarządowymi
12.	Placówka Wsparcia Dziennego w Grzeczniczy	Budżet Gminy Dobra,	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z ustawa o

					wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej
13.	Prowadzenie różnego rodzaju kampanii społecznych-przeciw przemocy, prowadzenie profilaktyki dla dzieci i młodzieży	Budżet Dobra, UE	Gminy Środki	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami mieszkańców, współpraca z organizacjami pozarządowymi
14.	Realizacja założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobra na lata 2023-2030	Budżet Dobra, UE	Gminy Środki	Kierownik OPS	Realizacja zadania zgodnie z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ustawa o pomocy społecznej określa zadania, które każdy OPS powinien realizować na rzecz swoich mieszkańców, ale można także poprzez określenie zasobów i potrzeb tworzyć gminne programy wspierając zadania pomocowe.

Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Celem pomocy społecznej jest także zapobieganie powstawaniu sytuacji powodujących konieczność korzystania z pomocy społecznej. Pomoc społeczna powinna również zapobiegać marginalizacji osób, rodzin, powinna mobilizować do aktywnego i samodzielnego działania i rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych. Dlatego bardzo istotne jest określenie potrzeb mieszkańców, osób korzystających z pomocy, aby dostosować odpowiednio różnego rodzaju działania, programy pod wyznaczone potrzeby.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej w swojej codziennej pracy realizuje zadania w oparciu o Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobra na lata 2023-2030.

Sporządziła: Karolina Krzemińska